

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Amerikan Başkanı, Bölünme ve Birlik Durumunun Gölgesinde Güç ve Zayıflık Arasındadır

Haber:

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birçok kamuoyu yoklamasının sonuçları, Amerikan başkanının popülaritesinde önemli bir düşüşün olduğuna işaret ediyor. Nitekim Amerikan Kamuoyu Enstitüsü "Gallup" tarafından geçen 23 Ekim'de yapılan bir kamuoyu yoklamasına göre, Biden'ın popülaritesindeki bu düşüş, özellikle ABD'nin Afganistan'dan kaotik bir şekilde çekilmesinin ve Amerika içerisinde Biden yönetimine yönelik artan eleştirilerin ardından daha arttı. Zira Başkan Biden'ın popülaritesi, görev süresinin ilk dokuz ayında %11.3 düşerek %44.7'ye geriledi ve bu, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana bir Amerikan başkanının popülaritesindeki en büyük düşüşü temsil ediyor.

Yorum:

1787'de yayınlanan Amerikan Anayasası, ABD Başkanı'na iç ve dış düzeylerde özel ve önemli yetkiler vermekte ve Kongre'nin bazılarını itiraz etmesine rağmen bir dizi bakanlık ve kurumdan geçen önemli kararlarda belirleyici söz hakkına sahip olmaktadır. Örneğin federal hükümetin yürütme yetkisinden öncelikli olarak ABD Başkanı sorumlu olup ülkede olağanüstü hâl ilan eden, zaruret halinde seferberlik ilan eden ve bunu kullanma hakkına sahip olan Silahlı Kuvvetler Yüksek Komutanı da o olduğu gibi vilayetlerden birinin talebi üzerine düzeni sağlama yetkisini kullanma hakkı da ona aittir. Ayrıca ABD eyaletlerinin Ulusal Muhafızlarına ve birçok yabancı yetkililere çağrıda bulunma imkanına da sahiptir. Dolayısıyla bu, Amerikan otoritelerinin paylaşımı anlayışı içinde büyük ve devasa yetkililerdir. Çünkü Amerika, bir kurumlar devleti olduğu için politikasını Trump gibi bir başkanın kaprislerine karşı savunmasız kalmaması amacıyla bu otoriteyi kurumlar arasında paylaşım üzerine kurmuştur. Dolayısıyla Amerikan sisteminin anlayışındaki bu gücü paylaşmak, ABD için diktatörlüğün, bireysel eğilimlerin, yanlış kararların veya bunları almak için acele etmenin bir güvencesidir. Yani kurumların rolü, sapmalara karşı güçlü bir güvencedir. Şayet bu kurumlar, anayasallaştırıldığı gibi faaliyet gösteriyor ve anayasal algısı içinde etkiliyse, bu söz bir dereceye kadar kabul edilebilir. Zira bu karar alma kurumlarında, varlığın çıkarlarını önceliklerinin en üstüne koyan homojen ve birleşik bir siyasi elit (derin devlet) aracılığıyla olan birlik varsa böyle bir durumda, yetkileri ne olursa olsun başkanın büyük güvencelerle çevrili olduğunu ve devletin de bir kurumlar devleti olduğunu ve aynı şekilde Amerikan anayasası algısının bu şekilde kurulduğunu söyleyebiliriz. Ancak Amerika Birleşik Devletleri'nin şu anda içinde bulunduğu siyasi durum bu şekilde midir?

Francis Fukuyama şöyle diyor: "ABD'nin küresel duruşuna daha büyük meydan okuma içeriden geliyor: Amerikan toplumu derinden bölündü ve herhangi bir konuda fikir birliğine varması güçleşti. Kutuplaşma geleneksel siyasi meseleler olan kürtaj ve vergi ile başladı ancak kültürel kimlikler üzerinden çatışmaya dönüştü. Seçkinler tarafından marjinal hale getirildiklerini düşünen grupların tanınma talebi, 30 yıl önce modern demokrasinin Aşil Topuğu olarak tanımladığım bir şeydi. Normalde küresel bir

pandemi insanları bir araya getiren bir “dış tehdit” olmalıdır. Buna karşın Covid-19 krizi Amerika'nın ayrılıklarının derinleşmesine hizmet etti. Sosyal mesafe, maske kullanımı ve şimdi aşılama bir kamu sağlığı önlemi değil siyasi etiketler olarak görülüyor”

Virginia Üniversitesi'ndeki Siyaset Merkezi tarafından geçen Eylül ayında gerçekleştirilen bir kamuoyu yoklaması şaşırtıcı sonuçlar vermiştir. Zira 2020 ABD başkanlık seçimlerinde Donald Trump seçmenlerinin neredeyse yarısı ve Joe Biden seçmenlerinin %40'ı, ABD'nin dağılması gerektiği önerisini onaylamışlardır. Ayrıca Amerikalı bir yazarın, “Ulusal Ayrılık Pahalıdır Ama Her Kuruşuna Değer” başlıklı makalesinde ulusal güvenlik çalışmaları uzmanı David Ripuy, “kızıl Amerika (Cumhuriyetçiler) kendi ekonomik ve kültürel bağımsızlığını ve bu hedefe ulaşmak için ne yapması gerektiğini düşünmeye” teşvik etmiştir.

Bu bağlamda gazeteci yazar Rich Lowry, Amerikan gazetesi Politico'da yayınlanan makalesinde şunları söylemiştir: “Ayrılıktan kaynaklanan zararlı etkiler çok büyük olacak; ABD'nin gücü anında yok edilecektir.” Teksas Temsilcisi Kyle Biedermann, eyaleti için merkezi hükümetten tam bağımsızlık yönünde çalışması için sözde "Texit"i kışkırtmaktadır. Bu arada Teksas Cumhuriyetçi Parti'nin eski başkanı ve şimdiki eyalet valisi aday Allen West, çeşitli forumlarda ayrılma hakkında konuşmaktadır. İşte bunlar, Amerika'nın vakiasından bazı alıntılardır.

Burada ABD'nin vakiasının seyri boyunca duraklamaları gerektiren önemli bir soru vardır. Örneğin:

- Kurumlar artık tek bir adamın kalbinde mi yer almaktadır?
- Bu kurumlar, bir partinin, bir ırkın ve bir birey, bir grup birey veya şirketlerin kişisel çıkarlarını değil de varlığın çıkarını mı öncelikleri arasına koymaktadır?
- Bu bir seçkinler politikası mı yoksa tam anlamıyla devlet adamları mıdır?
- Amerikan başkanının kişiliğinin ve görüşünün gücünün, eğer gerçekten bir politikacıysa ya da kurumların güçlü veya zayıf yönleri ışığında yönetimde kendisine biçilen bir rolü yerine getiriyorsa, bu güçleri dizginlemede, onların gidişatını değiştirmede, dağıtmada ya da onlarla çelişmede bir rolü ve bunun sonuçları var mıdır? Örneğin Baba Bush, Bill Clinton ve Trump arasında büyük bir fark olup burada, büyük etki bırakan bariz ve siyasi beyinler olarak kabul edilen bazı isimlerle karşılaştırma yapmayacağım.
- ABD başkanı, şiddetli bir çatışmanın ortasında bölünmenin taraflarından birini mi yoksa iktidar kurumlarından birinin temsilcisini mi temsil etmektedir? Ya da kişiliğinin bilinci ve gücü sayesinde çatışmanın ötesinde biri midir?

Başkanın kişiliğinin, gücünün ve bakış açısına olan saygısının yanı sıra kendisine verilen yetkilerin doğasında iktidar ve güç dengeleri üzerinde kuşkusuz büyük bir etkisi vardır. Peki ya bölünme belirtileri ortaya çıktığında ve zayıf bir kişiliğin varlığından dolayı dış tehlikelerle birlikte iç bölünme daha şiddetli bir hale geldiğinde Amerika için iyi mi olacak?!

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Hasan Hamdan